

کارگاه ملی تدوین برنامه پاسخ به بلایا و فوریتها

کار عملی

تدوین گام به گام برنامه

الف - مفاهیم پایه

○ مقدمه (Introduction)

مقدمه طرح پایه موارد زیر را شامل می شود:

- معرفی مرکز/ واحد/ اداره
- سطح خطر منطقه در ارتباط با فعالیتهای تخصصی واحد
- اهمیت توجه به ایمنی پرسنل و مردم
- انتظارات واحد/مرکز از کارکنان زیر مجموعه
- تاکید بر بازبینی برنامه به صورت سالیانه
- درج نام و امضای رئیس واحد

○ سابقه برنامه

در این بخش تغییرات برنامه نسبت به برنامه قبلی ذکر می شود. اگر برنامه برای اولین بار است که تدوین می شود اقدامات مهمی که از نتایج آن در تدوین برنامه استفاده شده است به اختصار بیان می شود. مثلا موارد زیر:

- دستورالعملهای محلی تدوین شده مربوط به بلایا
- تجربیات مربوط به بلایایی که واحد در آن فعالیت داشته است

- .
- .
- .
- .
- .
- .
- .

○ بیانیه هدف

در این قسمت بیان می شود که برنامه حاضر به چه هدف (اهدافی) تدوین شده است. متن به شکل یک پاراگراف است و نیازی به نوشتن اهداف اختصاصی نمی باشد. مثال:

در راستای هدف کلان نظام سلامت مبنی بر کاهش خطر بلایای طبیعی و انسان ساخت در ارتباط با دانشگاه علوم پزشکی / واحد... این برنامه هدف اصلی زیر را دنبال میکند:
"ارتقای آمادگی یکپارچه نظام سلامت در پاسخ موثر، به موقع و هماهنگ به مخاطرات طبیعی و انسان ساخت..."

○ اسناد بالادستی، اختیارات قانونی و برنامه های مرجع

به منظور قانونمند شدن فعالیت ها و تضمین اجرای برنامه باید موارد زیر مرتبط با حوزه ای که در آن برنامه نوشته می شود ذکر شود. مثلا اگر برنامه در سطح استان نوشته می شود قوانین و مقررات که در سطح استان مصوب شده در این بخش به آن اشاره می شود. برای اسناد ملی اشاره به کتاب ملی EOP کافی است:

- کلیه اسناد بالادستی و مستندات قانونی
- تفاهم نامه ها
- برنامه های فوریت های مرجع در سطحی که برنامه برای آن تدوین می شود

○ شرح وضعیت

در این بخش نکات مهم وضعیت موجود که بر اساس آن برنامه نوشته شده و خواننده و مجری برنامه برای اجرای بهتر برنامه باید در جریان آن قرار گیرد نوشته می شود. موارد زیر می تواند در این بخش شرح داده شود:

- مخاطرات و پیامدهای احتمالی هر کدام از آنها بر عملکرد اختصاصی به اختصار عنوان می شود

- توصیف مرکز و منطقه تحت پوشش:

- (۱) حدود جغرافیایی مناطق در معرض خطر
- (۲) تسهیلات/مراکز مهم و حیاتی آسیب پذیر
- (۳) مناطق آسیب پذیر تحت پوشش
- (۴) احتمال و سطح آسیب مورد انتظار
- (۵) شرایط آسیب پذیری مراکز مهم و حیاتی
- (۶) توزیع جمعیت و خصوصیات آن
- (۷) گروه‌های ویژه جمعیتی (قومی، نژادی، مذهبی)
- (۸) حوزه‌های قانونی
- (۹) نقشه منطقه

- سایر موارد مهم

○ پیش فرض ها

شرایطی را شامل می شود که به نفع یا ضرر برنامه هستند و موفقیت آن را تحت تاثیر قرار خواهند داد. نکات در دو بخش ظرفیت های موجود و نقاط قابل ارتقاء بیان می شود. نکاتی که می تواند در این بخش بیاید می تواند مانند موارد زیر باشد : • میزان آشنایی افراد و سازمان ها با این EOP • سیستم ها و برنامه های مرتبط با این برنامه (مثلا وجود و یا نبودن سامانه هشدار اولیه در مخاطرات جوی) • میزان هماهنگی درون بخشی و برون بخشی • میزان امکانات در دسترس (مثلا وجود و یا نبودن EOC) • پیش بینی در دسترس بودن کمک های مورد نیاز نکته: لازم است در این خصوص از کلی گویی پرهیز شده و مثالهای اختصاصی ارائه شود.	
ظرفیت ها	• - • - • - • - • - • -
محدودیت ها	• - • - • - • - • -

ب- مبانی عملیات

○ ساختار مدیریت بحران

کارگروه بهداشت و درمان یکی از ۱۴ کارگروه سازمان مدیریت بحران کشور می باشد. دبیر خانه این کارگروه با عنوان کارگروه سلامت در حوادث غیر مترقبه در وزارت بهداشت و درمان شامل کمیته های زیر است:

- بهداشت
- درمان
- پشتیبانی
- آموزش و پژوهش

در معاونت های بهداشت، مسئولیت هماهنگی بعهدہ دفتر مدیریت خطر بلایا می باشد که مسئولیت کمیته بهداشت کارگروه را بر عهده دارد. این واحد با هماهنگی دبیرخانه کارگروه از یکسو و مراکز و دفاتر معاونت بهداشت به هماهنگی فعالیت های مربوط به EOP می پردازد. در این بخش علاوه بر مطالب فوق توضیح مختصری راجع به ساختار مدیریت بحران در استان و دانشگاه خودتان بنویسید. در صورت نیاز میتوانید با استفاده از فلوچارت ساختار را نمایش دهید.

○ سامانه فرماندهی حادثه

چارت سامانه فرماندهی حادثه را در این بخش بیاورید.

○ اعلام شرایط اضطراری

مرجع تعیین اعلام شرایط اضطراری و ختم آن، EOC وزارت، قطب و یا دانشگاه (بسته به وسعت حادثه) است. در صورتی که اعلام شرایط اضطراری به دلیلی توسط سطح بالادست انجام نگیرد و واحدهای ارایه خدمات تابعه شهرستان، از حادثه مطلع و یا با آن مواجه شود، واحد مربوطه موظف است خبر را فوراً به EOC سطح بالاتر اعلام نماید.

بدیهی است انجام اقدامات حیاتی در سطح واحد، مانند فعال سازی سامانه فرماندهی حادثه، تخلیه، فراخوان نیروها و ارایه خدمات باید بطور همزمان انجام شود. اعلام آغاز و اتمام شرایط اضطراری در هر واحد ارایه خدمت بعهدہ فرمانده عملیات آن واحد می‌باشد.

در این بخش علاوه بر مطالب فوق توضیح مختصری راجع به اعلام شرایط اضطراری در استان و دانشگاه خودتان بنویسید.

○ سطح بندی حادثه

سطح حادثه	تعریف
E0	شرایط عادی
E1	وسعت حادثه در سطح یک یا چند واحد بهداشتی درمانی است، لیکن کمک شهرستان لازم نیست.
E2	وسعت حادثه در سطح یک شهرستان است و کمک دانشگاه لازم نیست.
E3	وسعت حادثه در سطح یک دانشگاه علوم پزشکی است (بیش از یک شهرستان درگیر است یا به هر دلیلی کمک دانشگاه ضروری است)
E4	وسعت حادثه در سطح یک قطب است (بیش از یک دانشگاه درگیر است یا به هر دلیلی کمک سایر دانشگاه های قطب ضروری است)
E5	وسعت حادثه در سطح ملی است (بیش از یک قطب درگیر است یا به هر دلیلی مداخله سطح ملی ضروری است)
E6	کمک بین المللی لازم است.

ج-کارکردهای آمادگی (برای تدوین این قسمت از برنامه می توانید از توضیحات، فرمها و جداول مندرج در صفحات ۵۱ تا ۷۱ کتاب EOP استفاده نمایید.)

P1: هماهنگی های راهبردی با ذینفعان
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

P2: ارزیابی ایمنی و خطر
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

P3: تدوین EOP
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

P4: ذخیره سازی لوازم و تجهیزات
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

P5: آموزش پرسنل	
واحد مسوول:	
واحد همکار:	
شرح وظایف واحد مسوول:	
شرح وظایف واحد همکار:	

P6: تمرین پرسنل	
واحد مسوول:	
واحد همکار:	
شرح وظایف واحد مسوول:	
شرح وظایف واحد همکار:	

د- کارکردهای مدیریتی (برای تدوین این قسمت از برنامه می توانید از توضیحات، فرمها و جداول مندرج در صفحات ۷۵ تا ۱۲۷ کتاب EOP استفاده نمایید).

M1: هشدار و تایید خبر
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M2: فراخوان پرسنل
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M3: ارزیابی سریع مشترک
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M4: ارزیابی دوره ای و مدیریت جامع اطلاعات
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M5: استقرار پست فرماندهی حادثه (ICP)
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M6: تدوین برنامه عملیاتی (IAP)
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M7: هماهنگی
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M8: فرماندهی و کنترل
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M9: پشتیبانی و تداوم ارائه خدمات
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M10: ارتباطات
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M11: ایمنی پرسنل
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M12: امنیت پرسنل
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M13: تخلیه واحد بهداشتی درمانی
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M14: اطلاع رسانی عمومی
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

M15: پایش و ارزشیابی عملکرد
واحد مسوول:
واحد همکار:
شرح وظایف واحد مسوول:
شرح وظایف واحد همکار:

ه- کارکردهای اختصاصی (برای تدوین این قسمت از برنامه می توانید از توضیحات، فرمها و جداول مندرج در صفحات ۲۰۷ تا ۶۸۲ کتاب EOP استفاده نمایید).

در این قسمت هم مانند کارکردهای آمادگی و مدیریتی، جداول کارکردهای اختصاصی آورده شده و با همکاری مسوولین هر کدام از انواع مختلف واحدهای بهداشتی (معاونت بهداشت/مرکز بهداشت استان، مرکز بهداشت شهرستان/شبکه بهداشت، مرکز بهداشتی-درمانی شهری، مرکز بهداشتی-درمانی شهری-روستایی، مرکز بهداشتی درمانی روستایی، پایگاه بهداشت، خانه بهداشت) تدوین می گردد.